

Утвърждавам,
Директор: .....
/Кина Котларска/

ЕТИЧЕН КОДЕКС

НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ НА СУ „ЕМИЛИЯН СТАНЕВ“ 2022/2023 ГОДИНА

Етичният кодекс е създаден на основание чл.175, ал.1, 2 и 3 от Закона за предучилищното и училищното образование, приет от Педагогическия съвет на заседание от 07.09.2022 г. съгласно чл. 263, ал. 1, т. 14 и съгласуван с решение на Обществения съвет от 13.09.2022 г. съгласно чл. 269, ал. 1, т.11 от ЗПУО.

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ

НОРМАТИВНА ОСНОВА

РАЗДЕЛ ПЪРВИ – ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

РАЗДЕЛ ВТОРИ – ПРАВА И ОТГОВОРНОСТИ НА УЧАСТНИЦИТЕ В УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ

Глава I – Педагогически специалисти и служители в училището.

Глава II – Ученици

Глава III – Родители

Глава IV – Подкрепа за личностно развитие

Раздел III – ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С КОЛЕГИТЕ

Раздел IV – КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Раздел V – КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

Раздел VI – ЛИЧНО ПОВЕДЕНИЕ

Раздел VII – ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

ВЪВЕДЕНИЕ

Етичният кодекс на СУ „Емилиян Станев” е разработен от Директора на училището, комисия от педагогически специалисти и представители на Обществения съвет към училището в съответствие с изискванията на чл. 269, ал. 1, т.11 от ЗПУО.

Етичният кодекс представя стандартите за етично поведение на работещите с деца в образователно-възпитателния процес и има за цел:

- Да утвърди основните ценности, норми и принципи на поведение, които работещите с деца трябва да знаят и спазват в своята практика.
- Да укрепи авторитета на учителите и общественото доверие към училището, като институция.
- Да утвърди волята и стремежа на работещите с деца за етичност в образователно-възпитателния процес.
- Да насочва поведението и подпомага работещите с деца в решаването на етични дилеми, които срещат в своята практика.
- Да очертае моралните отговорности на работещите с деца: към детето, към семейството, помежду им и към обществото.

НОРМАТИВНА ОСНОВА

Конвенцията на ООН за правата на детето;

Европейската харта за правата на човека;

Конституция на РБ;

Закон за защита правата на детето;

Закон за защита правата на човека;

Закон за предучилищното и училищно образование;

Държавен образователен стандарт за приобщаващо образование.

Насоки за работа в системата на училищното образование в условията на COVID-19

РАЗДЕЛ ПЪРВИ

ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Етичният кодекс е създаден на основание чл. 175. (1) от ЗПУО и е подчинен на общите принципи в системата на предучилищното и училищното образование:

1. Единна държавна образователна политика за осигуряване правото на предучилищно и училищно образование;
2. Ориентираност към интереса и към мотивацията на детето и на ученика, към възрастовите и социалните промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;
3. Равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик;
4. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование;
5. Хуманизъм и толерантност.

6. Етичният кодекс на училищната общност е приет на заседание на педагогическия съвет, съгласуван е с обществения съвет, настоятелството и ученическият парламент.
7. Етичният кодекс е публикуван на училищния сайт: <https://em-stanev.org>

Чл. 2. Този кодекс определя правилата за поведение на служителите, учениците в училището и техните родители. Има за цел да подобри сцеплението на училищната общност, да повиши общественото доверие към училището, както и да издигне престижа на учителската професия и образователната институция.

Чл. 3. (1) Етичният кодекс в СУ „Емилиян Станев” има за цел:

1. Да повиши общественото доверие в морала и професионализма на работещите в училището и да издигне неговия престиж;
2. Да предотврати възникването на конфликти в човешките взаимоотношения и да осигури хармонична атмосфера в училищната среда сред цялата училищна общност;
3. Да развие интелектуално, емоционално, социално, духовно-нравствено и физическо развитие и подкрепа на всеки ученик в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите му.
4. Да осигури:
  - Опазване здравето на децата, на работещите в системата, на семействата и на всички около нас в условията на продължаваща пандемична ситуация, обусловена от разпространението на COVID-19
  - Придобиване на компетентности, необходими за успешна личностна и професионална реализация и активен граждански живот в съвременните общности;
  - Ранно откриване на заложбите и способностите на всяко дете и ученик и насърчаване на развитието и реализацията им;
  - Придобиване на компетентности за разбиране и прилагане на принципите на демокрацията и правовата държава, на човешките права и свободи, на активното и отговорното гражданско участие;
  - Формиране на толерантност и уважение към етническата, националната, културната, езиковата и религиозната идентичност на всеки гражданин;
  - Формиране на толерантност и уважение към правата на децата, учениците и хората с увреждания.

РАЗДЕЛ ВТОРИ

ПРАВА И ОТГОВОРНОСТИ НА УЧАСТНИЦИТЕ В УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ

Глава I

Педагогически специалисти и служители в училището

Чл.4. (1) Педагогическите специалисти изпълняват своите функции, като се ръководят от основни ценности и принципи на ЗПУО, националните и европейски нормативни актове за защита правата на детето и защита правата на човека.

(2) При изпълнение на служебните си задължения се отнасят към всеки, като зачита правата и достойнството на личността и не допускат каквито и да са прояви на дискриминация.

Чл. 5. (1) Всички работници и служители в СУ „Емилиян Станев“ са длъжни да:

1. Спазват принципите на законност, лоялност, честност, безпристрастност, политическа неутралност, отговорност и отчетност.

2. Осъществяват действия, предлагат и вземат решения, водещи до елиминиране на произвола и укрепване на доверието в институцията.
3. Извършват дейността си по компетентност, обективност и добросъвестност, и се стремят към непрекъснато подобряване на работата си в интерес на децата.
4. Поддържат положителен психоклимат на работа и учене и да редуцират ситуациите на напрежение, стрес и дезинформация;
5. Използват кризата, предизвикана от COVID 19 като възможност за иновации и подобряване на педагогически и организационни модели и практики, за създаване на още по-сплотени и взаимодействащи училищни и микроучилищни (класни) общности между учители, родители и ученици.
6. Не накърняват престижа на училището, не само при изпълнение на служебните задължения, но и в своя обществен и личен живот.

(2) Педагогическите специалисти са длъжни

1. Да подпомагат семейството при отглеждането и възпитанието на децата.
2. Да уважават ценностите на семейството при отглеждане и възпитание на децата и правото му да взема решения за своите деца.
3. Да не използват отношенията със семейството за лично облагодетелстване. Да не влизат в отношения с членовете на семейството, които могат да навредят на ефективността на работата ни с детето.
4. Да осигуряват конфиденциалност на информация и да зачита правото на семейството на личен живот с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа. Това не важи в случаите, когато има основания да счита, че благополучието на детето е в риск.
5. Да разбират и уважават уникалността на всеки ученик.
6. Да осигуряват на учениците с увреждания равни възможности за достъп до образование и адекватни грижи в зависимост от потребностите на ученика.
7. Да идентифицират своевременно нуждите от подкрепа на децата и учениците, включително и след претърпян училищен тормоз, и да ги докладват на училищния координатор.
8. Да не участва в практики, които не зачитат достойнството на ученика или са опасни и вредни за физическото и емоционално му здраве и развитие.
9. Да не допускат действия по разделянето на ученици в паралелки или групи на етнически или религиозен признак.
10. Да не участват в практики, които дискриминират по някакъв начин учениците на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите.
11. Да познават симптомите на насилие над дете – физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване.
12. Да познават нормативната основа – кодекси, конвенции, закони, правилници, наредби, инструкции и др. и вътрешните нормативни актове на институцията, защитаващи детето от насилие и да ги спазват.
13. Да уведомяват дирекция «Социално подпомагане», Държавна агенция за закрила на детето или Министерство на вътрешните работи, ако им стане известно, че ученик се нуждае от закрила, дори информацията за това да е обвързана с професионална тайна.
14. При съмнение за малтретиране или тормоз над дете или ученик, да действат съобразно разписаните процедури във вътрешните нормативни актове на СУ „Емилиян Станев”:
  - Алгоритъм за прилагане на механизма за противодействие на тормоз и насилие;
  - Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищно образование.

15. Да изпълняват и прилагат всички противоепидемични мерки, свързани с COVID 19, изисквани от МЗ и РЗИ.

16. При съмнение за симптоми от COVID 19 на ученик или преподавател, уведомяват незабавно служителите от РЗИ и родителите на ученика и изпълняват предписанията на компетентните органи.

Глава II

Ученици

Чл. 6. Права и отговорности на учениците.

(1) Учениците имат следните права:

1. да бъдат зачитани като активни участници в образователния процес;
2. да получават обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие;
3. да разчитат на равнопоставеност и взаимно зачитане на правата на всеки, независимо от раса, вяра, националност, убеждения, пол, социален статус;
4. на свобода на изразяване на мнение; свобода на мисълта, съвестта и религията;
5. на закрила срещу нарушаващите тяхното достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие;
6. на закрила за нормалното им физическо, умствено, нравствено и социално развитие.

(2) Учениците имат следните задължения:

1. да спазват принципите на законност, лоялност, честност, политическа неутралност и отговорност;
2. да не накърняват престижа на училището, не само при изпълнение на учебните си задължения, но и в своя личен живот;
3. да съхраняват авторитета на училището и да допринасят за развитие на добрите му традиции;
4. да се явяват в училище с официално облекло по време на празници и/или по заповед на директора на училището и в определени от ПС дни, а в останалото време с бадж и във вид, който съответства на положението им на ученици и на добрите нрави (без много силен и ярък грим, дрехи с презрамки и големи деколтета, много къси поли, от силно прозрачни материи или непокриващи областта на пъпа и кръста; без брада, екстравагантни прически и с натрапливи символи на религиозни вярвания);
5. да уважават и да не накърняват честта и достойнството на другите, както и да не прилагат физическо и психическо насилие и всякакви форми на дискриминация;
6. да не публикуват в интернет пространството снимки и текстове, уронващи престижа и достойнството на училището и училищната общност;
7. спазва добрия тон при онлайн общуване (изразява се ясно и точно, не употребява обидни и нецензурни думи, проявява уважение към другите участници в онлайн общуването и проверява написаното за правописни грешки);
8. спазва правилата в електронната платформа Teams, предвидена за онлайн обучение както следва:
  - Заданията (домашни работи, индивидуални или друг вид), поставени на учениците, се изпълняват и изпращат навреме и в ПОДХОДЯЩО такова (в часови диапазон, съобразен с работното време и ангажираността на учителите и учениците с учебните часове. Подходящо време е след приключването на учебните часове до 18 часа или време, уговорено с конкретния учител по предмет);

- Учениците предупреждават при възникване на технически проблеми, ако те са възникнали в момента, но родител уведомява учител/класен за възникнали такива и гарантира, че не се злоупотребява с извинението „технически проблем“;
  - Спазва етично поведение, когато камерата и микрофонът са включени.
  - Избира подходящ фон и снимка, които са съобразени с образователната функция на платформата;
  - Внимава при споделянето на информация, която може да е неистинна, обидна или стряскаща за други;
  - Избягва да натрапва собственото си присъствие чрез постоянно споделяне на файлове, снимки и емотикони;
  - Не влиза в онлайн словестни битки и не нарушава добрия тон в онлайн комуникацията. Не прави излишни забележки и коментари;
  - Проявява толерантност като не изтъква маловажни (правописни) грешки на други участници. Ако държи да обърне внимание, се обръща лично към автора като посочи грешката с подходящ, добронамерен тон;
9. да се отнасят с уважение към учителите при и по повод изпълнение на служебните им задължения, както и на съучениците си по време на престоя в училище;
  10. да не разпространяват конфиденциална информация - снимки, текстове и лични данни за съучениците си и служителите в училище без съгласие на притежателя;
  11. да не разпространяват данни за училището, които могат да нанесат вреда на институцията или участник в училищната общност;
  12. да не влизат в саморазправа помежду си или със служители на училището; при възникнал конфликт да потърсят подкрепа от класния ръководител, друг учител или служител на училището.
  13. да изпълняват всички противоепидемични изисквания, които са заложи в утвърдените от училището МЕРКИ за обучение в условията на пандемия от COVID 19

Глава III

Родители

Чл. 7. Родителите имат следните права, свързани с етиката в отношенията с участниците в училищната общност:

1. Да получават своевременно информация за психо-физичното развитие на децата при функционирането им в училище.
2. При възникнала конфликтна ситуация да получават съдействие от: класния ръководител, учител, или друг педагогически специалист, ресорен заместник-директор, директор.
3. Да присъстват и при желание от тяхна страна да бъдат изслушвани, когато се решават въпроси, които засягат права и интереси на тяхното дете или ученик.

Чл. 8. Родителите имат следните отговорности, свързани с етичните правила в училището:

1. да спазват правилника за дейността на училището и да съдействат за спазването му от страна на детето и ученика;

2. да участват в процеса на изграждане на навици за етично общуване и социално приемлива норма на поведение;
3. при възникнал конфликт родителите да съдействат на педагогическите и аналитични специалисти за решаването му;
4. при ситуация на конфликт да не се саморазправят с друго дете, родителите му или участници в разширеното семейство;
5. да не се саморазправят със служителите на училищната институция;
6. при ситуация, изискваща намесата на медиатори, да спазват следната субординация на взаимоотношения в училище: класен ръководител, ресорен заместник – директор, директор;
7. да не публикуват в интернет пространството снимки и текстове, уронващи престижа и достойнството на училището и училищната общност;
8. да следят за приложенията, в които има регистрация и профил детето му;
9. уведомяват класен/учител при възникнали технически проблеми по време и на онлайн обучението и гарантират, че не се злоупотребява с извинението „технически проблем“;
10. да се отнасят с уважение към учителите по време на престоя в училище;
11. да не разпространяват конфиденциална информация - снимки, текстове и лични данни за ученици, учители и служители в училище;
12. да не разпространяват данни за училището, които могат да нанесат вреда на институцията или участник в училищната общност;
13. да не участват в скандални прояви, с които биха могли да накърнят престижа на училището.
14. следят за облеклото на децата си, което да отговаря на положението им на ученици (без много силен и ярък грим, дрехи с презрамки и големи деколтета, много къси поли, от силно прозрачни материи или непокриващи областта на пъпа и кръста; без брада, екстравагантни прически и с натрапливи символи на религиозни вярвания);
15. да изпращат децата си здрави на училище;
16. при съмнения за симптоми на COVID 19 незабавно да се свържат с личния си лекар за консултация и едва след неговото положително становище да изпратят детето си на училище;
17. да разяснят на децата си за необходимостта от стриктното спазване на всички противоепидемични действия, които се прилагат в училище;
18. да се запознаят и изпълняват МЕРКИТЕ за обучение в условията на пандемия от COVID 19, приети от ПС и одобрени от Обществения съвет.

Глава IV

Подкрепа за личностно развитие на децата и учениците

Чл. 9. СУ „Емилиян Станев” осигурява подкрепа за личностно развитие на децата и учениците съвместно с държавните и местни органи и структури и доставчиците на социални услуги, подчинена на разпоредбите на чл. 174 от ЗПУО и е част от политиката на училището.

Чл. 10. Подкрепата за личностното развитие на учениците е обща и допълнителна и е уредена в ЗПУО, Държавния образователен стандарт за приобщаващо образование, Програмата за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на деца и ученици от уязвими групи и Програмата за превенция на ранното отпадане от училище, публикувани в сайта на СУ „Емилиян Станев“.

Чл. 11. Подкрепата за личностно развитие на децата и учениците е заложена и в механизма за превенция на насилието и тормоза, който е част от политиките за развитие на училището като сигурна образователна среда.

РАЗДЕЛ III ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С КОЛЕГИТЕ

Чл. 12 (1) В отношенията с колегите си служителят проявява уважение и коректност като не допуска поведение, което накърнява достойнството и правата на отделната личност.

(2) Служителят уважава мнението на колегите си и се съобразява с правото им на личен живот.

Чл. 13. Когато противоречията между колеги не могат да бъдат разрешени от самите тях, те търсят съдействието на непосредствения ръководител.

Чл. 14. Със своето лично поведение и чувство за отговорност, служителят трябва да дава пример на другите служители, а служителите на ръководни длъжности – и по отношение на подчинените си.

Чл. 15. Служителят изгражда и поддържа отношения на уважение, доверие, сътрудничество и колегиалност.

Чл.16. Служителят обменя информация и ресурси, които имат отношение към благополучието и закрилата на правата на детето.

Чл. 17. Служителят работи за утвърждаване собствения и на колегите си авторитет, като се въздържа от действия, които биха уронили престижа на професията, и да проявява нетърпимост към подобни действия.

РАЗДЕЛ IV КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Чл. 18. (1) При възлагането на служебна задача, чието изпълнение може да доведе до конфликт между служебните му задължения и неговите частни интереси, служителят следва своевременно да уведоми своя пряк ръководител.

(2) Служител, на когото станат известни факти и обстоятелства за възникнал конфликт на интереси в училището, в което е назначен, предприема необходимите мерки за изясняване на въпроса.

(3) Когато служителят се съмнява дали дадена дейност е съвместима със служебните му задължения, той трябва да обсъди това със своя ръководител.

Чл. 19. (1) Служителят не може да използва служебното си положение за осъществяване на свои лични или на семейството си интереси.

(2) Служителят не участва в каквито и да са сделки, които са несъвместими с неговата длъжност, функции и задължения.

(3) Служителите, напуснали училището, не трябва да злоупотребяват с информацията, която им е станала известна във връзка с длъжността, която са заемали, или с функциите, които са изпълнявали.

Чл.20. В случай на вече възникнал конфликт на интереси съобразно нарежданията на ръководителя му, служителят може да се оттегли от конкретното служебно задължение, което е причина за възникването на конфликта.

РАЗДЕЛ V КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

Чл. 21. За спазването на Етичния кодекс и разрешаване на възникнали с приложението му казуси в училището се създава Комисия по етика.

Комисията се избира в едномесечен срок от утвърждаването на Етичния кодекс.

Комисията по етика приема Правила за дейността си, с които се запознава Педагогическия съвет и които се утвърждават от Директора.

Комисията по етика отчита дейността си пред Педагогическия съвет.

Чл. 22. Комисията по етика разглежда подадените жалби, свързани със спазването на този кодекс, а при необходимост се самосезира.

Чл. 23. Всеки заинтересован член може да внесе жалба до Комисията по етика, която се завежда във входящ дневник. Дневникът и архива на Комисията се съхранява от нейния Председател.

Чл. 24. Комисията по етика разглежда постъпилите жалби най-късно в 10-дневен срок от постъпването им и се произнася с мотивирано становище, въз основа на което Директорът взема съответното управленско решение. Непроизнасянето в срок се смята за мълчалив отказ за налагане на санкция.

РАЗДЕЛ VI

ЛИЧНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл. 25 (1) При изпълнение на служебните си задължения и в обществения си живот служителят следва поведение, което не уронва престижа на службата.

(2) Служителят не допуска на работното си място поведение, несъвместимо с добрите нрави.

(3) Служителят се стреми да избягва в поведението си конфликтни ситуации, а при възникването им цели да ги преустанови, като запази спокойствие и контролира поведението си.

(4) Служителят спазва благоприличието и деловия вид в облеклото, съответстващи на служебното му положение и на институцията, която представлява.

Чл. 26. Служителят не може да участва в скандални прояви, с които би могъл да накърни престижа на училището.

Чл. 27. Служителят не може да упражнява дейности, посочени в законодателството като несъвместими с неговите задължения и отговорности, както и да получава доходи от такива дейности.

Чл. 28. Служителят придобива и управлява имуществото си по начин, който да не създава съмнение за злоупотреба със служебното му положение.

Раздел VII

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§. 1. Контролът за спазване на нормите на настоящия Етичен кодекс се осъществява от Комисията по етика.

§. 2. При неспазване нормите на поведение в този кодекс служителите носят дисциплинарна отговорност съгласно Кодекса на труда и Правилника за дейността на училището.

§. 3. При първоначално встъпване в длъжност непосредственият ръководител е длъжен да запознае работещия с разпоредбите на този кодекс.

§. 4. Настоящият етичен кодекс е приет от Педагогическия съвет на 07.09.2022 г. и съгласуван от Обществения съвет на негово заседание от 07.09.2022 г.

Измененията се правят по реда на тяхното приемане.